

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิจัยการปฏิบัติงานที่เกี่ยวกับการจัดการน้ำเสียของข้าราชการในเทศบาลนคร โดยเก็บรวบรวมข้อมูลการปฏิบัติงานของข้าราชการระดับ 1-7 ในสังกัดสำนักสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม และสำนักงานช่างของแต่ละเทศบาลนคร

ในเทศบาลนคร 22 แห่งในประเทศไทย เพื่อศึกษาผลของการปฏิบัตินโยบายการจัดการน้ำเสีย ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้ระดับของการมีส่วนร่วมของข้าราชการในการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการน้ำเสียเป็นตัวชี้วัดพฤติกรรมระดับบุคคลของข้าราชการในเทศบาลนคร เพื่อจะเชื่อมโยงให้เห็นถึงระดับความสำเร็จของการนํานโยบายไปปฏิบัติในปัจจุบัน ภายใต้อิทธิพลจากตัวแปรอิสระในการศึกษา 8 ตัวแปร ได้แก่ (1) ความชัดเจนของนโยบาย (2) ความสอดคล้อง กับนโยบายการพัฒนาอื่น (3) การติดตามนโยบายจากผู้กำหนดนโยบาย (4) การติดตามนโยบายจากผู้บริหารเทศบาลนคร (5) ความเพียงพอของงบประมาณในการจัดการน้ำเสีย (6) ความรู้ของข้าราชการในการจัดการน้ำเสีย (7) การได้รับเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับปัญหา น้ำเสีย และ (8) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ปัญหา น้ำเสีย

ผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมปฏิบัติตามนโยบายการจัดการน้ำเสีย ทั้ง 8 ตัวแปร พบว่ามีเพียงตัวแปรเรื่องความรู้ของข้าราชการในการจัดการน้ำเสียตัวแปรเดียว ที่ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามนโยบายการจัดการน้ำเสีย ที่นัยสำคัญทางสถิติ 0.05 สำหรับตัวแปรที่เหลือ 7 ตัวแปร จะมีระดับของความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามนโยบายการจัดการน้ำเสียแตกต่างกัน โดยการได้รับการติดตามนโยบายจากผู้บริหารเทศบาลนคร มีระดับค่าแกมมา 0.621 การได้รับการติดตามนโยบายจากผู้กำหนดนโยบาย มีระดับค่าแกมมา 0.589 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ปัญหาหน้าเสีย มีระดับค่าแกมมา 0.547 ความชัดเจนของนโยบาย มีระดับค่าแกมมา 0.450 การได้รับเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับปัญหาหน้าเสีย มีระดับค่าแกมมา 0.258 ความเพียงพอของงบประมาณในการจัดการน้ำเสีย มีระดับค่าแกมมา 0.240 และความสอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาอื่น มีระดับค่าแกมมา -0.158

ผลการวิจัยได้แสดงสถานการณ์การจัดการน้ำเสียของเทศบาลนครซึ่งเป็นหน่วยงานปฏิบัติ และกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมซึ่งเป็นหน่วยงานกำหนดนโยบาย โดยสะท้อนถึงแนวทางการขับเคลื่อนนโยบายการจัดการน้ำเสียของเทศบาลนครที่จะต้องให้ความสำคัญกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อข้าราชการภายในเทศบาลนคร ได้แก่ ปัจจัยจากความสนใจของผู้บริหารเทศบาลนครในการผลักดันนโยบาย การชี้แจง และทำความเข้าใจในรายละเอียดของนโยบายการจัดการน้ำเสียแก่ข้าราชการ และการส่งเสริมการสร้างเครือข่ายในการทำงานร่วมกับภาคประชาชน นอกจากนี้การที่ปัจจัยในเรื่องความรู้ในการจัดการน้ำเสียไม่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมของข้าราชการ ได้แสดงถึงลักษณะการบริหารภายในของเทศบาลนครที่เป็นรูปแบบของระบบราชการ ซึ่งสร้างค่านิยมให้ข้าราชการในองค์การปฏิบัติงานตามหน้าที่ และกฎระเบียบที่ได้รับมอบหมายเท่านั้น ข้าราชการจึงขาดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และไม่นำความรู้ที่มีอยู่ภายในตัวมาประยุกต์ในการพัฒนางานขององค์การ และผลของการวิจัยในประเด็นแนวทางการจัดการสิ่งแวดล้อมในส่วนของปัจจัยด้านความรู้ได้สะท้อนกระบวนการจัดการสิ่งแวดล้อมในปัจจุบัน ที่มีอุปสรรคและหน้าที่ในการจัดการสิ่งแวดล้อมให้แก่ผู้ที่มีความรู้ระดับผู้เชี่ยวชาญเท่านั้น โดยผู้ที่มีความรู้ระดับต่ำลงมาไม่สามารถเข้ามาเกี่ยวข้องได้ จึงเป็นการลดระดับการสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมภายในองค์การให้ต่ำลง ซึ่งปัญหาในเรื่องค่านิยมของข้าราชการในระบบราชการ

และกระบวนการที่ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ เป็นปัญหาที่เทศบาลนคร ในฐานะที่เป็นหน่วยงานปฏิบัติตามนโยบายการจัดการน้ำเสียจะต้องให้ความสำคัญและปรับเปลี่ยนแนวคิดของข้าราชการ และเทศบาลนครให้มีทิศทางที่ส่งเสริมการจัดการน้ำเสียในแนวทางที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

สำหรับในระดับนโยบาย ผลการวิจัยที่แสดงทิศทางที่ตรงกันข้ามระหว่างความสอดคล้องของการจัดการน้ำเสียกับนโยบายการพัฒนาอื่น ได้สะท้อนความรู้สึกรหรือแรงจูงใจของข้าราชการผู้ปฏิบัติ นโยบายการจัดการน้ำเสียที่จะลดลงเมื่อมีส่วนร่วมในการจัดการน้ำเสียมากขึ้น ซึ่งเป็นผลสืบเนื่องจากนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมที่ไม่สมดุลซึ่งกันและกัน โดยการพัฒนาจะมุ่งเน้นการเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจมากกว่าการอนุรักษ์สภาพสังคมและสิ่งแวดล้อม ขณะเดียวกันนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมมุ่งเน้นที่การควบคุมและบังคับใช้กฎหมายไม่ได้ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมเครือข่ายความร่วมมือในการขับเคลื่อนการจัดการสิ่งแวดล้อม จึงส่งผลให้เกิดการต่อต้าน และความไม่สอดคล้องกันในการขับเคลื่อนนโยบายด้านเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม ดังนั้นกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมซึ่งเป็นหน่วยงานที่กำกับและดูแลนโยบายด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมควรนำปัญหานี้มาปรับปรุงแนวทางการพัฒนาประเทศในระดับนโยบาย โดยส่งเสริมการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ ในการจัดการสิ่งแวดล้อมให้เกิดขึ้นนับตั้งแต่ขั้นตอนการกำหนดนโยบาย ซึ่งจะส่งผลให้นโยบายด้านเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมเกิดความสมดุลและมีความยั่งยืนในทางปฏิบัติต่อไป

This dissertation investigates wastewater management on the part of selected municipal officials.

The sample population for this investigation was comprised of municipal officials in ranks one through seven under the supervision of the Bureau of Public Health and Environment and the Bureau of Public Works in twenty-two municipalities in Thailand.

The level of official participation in wastewater management is investigated in terms of personal behaviors evinced by these officials insofar as these behaviors impinge on how successful is the implementation of policy.

To carry out this phase of the study, eight independent variables were isolated by the researcher. These independent variables are as follows: (1) lucidity of policy formulations; (2) congruence of policy with other forms of

development policy; (3) monitoring of policy implementation by policy makers; (4) monitoring of policy implementation by municipal administrators; (5) the sufficiency of budget allocations for wastewater management; (6) the levels of knowledge of the officials involved in wastewater management; (7) complaints pertaining to wastewater issues; and (8) public participation in wastewater management.

The study of these eight influential factors reveal that the level of knowledge pertaining to wastewater management on the part of officials is the only factor at the statistically significant level of .05 which is not correlated with the levels of participation in the implementation of wastewater management policy.

On the other hand, statistically significant correlations were found between the other seven influential factors and the levels of participation in wastewater management. The correlations between participation levels in wastewater management policy implementation and the other seven influential factors, namely, monitoring of policy implementation by municipal administrators; monitoring of policy implementation by policy makers; public participation in wastewater management; lucidity of policy formulations; congruence of policy with other forms of development policy; monitoring of policy implementation by policy makers; monitoring of policy implementation by municipal administrators; complaints pertaining to wastewater issues; the sufficiency of budget allocations for wastewater management; complaints pertaining to wastewater issues; public participation in wastewater management; and congruence of policy with other forms of development policy were found to be at the gamma (γ) levels of 0.621, 0.589, 0.547, 0.450, 0.258, 0.240 and 0.158, respectively.

Findings in regard to the present situation of municipal wastewater management should be presented to municipal operational organizations and the Ministry of Natural Resources and Environment as a formulator of policy in this area. As such, approaches to formulating municipal wastewater management policy should stress factors influencing municipal officials. These factors include (1) the interests and policy formulations of municipal administrators; (2) the wastewater policies of municipal officials; and (3) building support networks within the public sector.

Regarding the lack of correspondence between levels of knowledge on the part of municipal officials and official participation in wastewater management, it can be said that internal bureaucratic administrators in specific municipalities are only concerned with carrying out their own duties and complying with organizational regulations. Therefore, municipal officials lack initiative and fail to engage themselves in organizational development.

In addition, in reference to the knowledge factor, the management of environmental matters is left to experts who are solely responsible while officials lacking such expertise are uninvolved in management activities in this domain. This state of affairs lessens participation in a network of concerned officials having roles in implementing wastewater management policy. Accordingly, municipalities should strive to rectify such conditions by altering the ways in which officials normally think and encourage the development of an organizational vision to the end of increasing efficiency in wastewater management.

Regarding the level of policy, wastewater management and other developmental policies are not coordinated. This means that the more officials

participate in wastewater management, the less motivated they become. This state of affairs stems from an imbalance between economic and environmental policies. More attention is devoted to economic development than to social and environmental development. Environmental policy focuses only on control and enforcing compliance with regulations while the development of network participation is neglected.

Furthermore, resistance to environmental management and incompatibility between economic and environmental policies must be overcome at the national policy level. Participation of environmental management networks at the policy planning level would lead to a sustainable level of policy implementation.